

הקדמה

בהתאם להערות של תרגיל מס' 1, אבקש לציין כי שאלת המחקר שונתה וכעת היא "מהן הפונקציות בקבוצות התמיכה שתורמות לאימהות וגורמות להן להשתתף בקבוצות אלו?". הריאיון נעשה עם אם אשר אותרה באמצעות קבוצת התמיכה, לאחר שהתברר שהיא מתגוררת בירושלים ולכן היה ניתן לפגוש אותה פנים מול פנים. הריאיון עצמו היה נעים וארך כ-50 דקות, שבהם שוחחנו במטבח של ביתה.

תבנית הריאיון

שלום _____, אני מודה לך על השיחה שלך עמי. עבודת מחקר זו הינה חלק מקורס שיטות מחקר איכותניות. במסגרת הקורס, בחרתי לבחון את השימוש בקבוצות בפייסבוק כמו "אימהות ברוכות ילדים". הריאיון אנונימי לחלוטין, ואת רשאתי שלא לענות על שאלה אם היא לא נוחה לך. חשוב לי להדגיש שאת אף חופשיה להפסיק את הריאיון מכל סיבה שהיא. אני מאד מודה לך!

אנא ספרי לי מעט על עצמך.

נעבור לנושא המחקר שלנו, עד כמה את נוהגת לגלוש באינטרנט?

כיצד הכרת את קבוצת הפייסבוק "אימהות ברוכות ילדים"?

מה היו הציפיות שלך מהקבוצה?

את חושבת שעבור אימהות אחרות הקבוצה מהווה גם דברים נוספים ממה שהיא מהווה עבורך?

כמה את נוהגת לבקר בקבוצה?

באיזה צורה את פעילה שם?

עד כמה היית אומרת שהפעילות בקבוצה משפיעה עלייך גם בחיים מחוץ לפייסבוק?

לדעתך יש נשים שאת מקשיבה אליהם יותר ויש שאת מקשיבה אליהם פחות?

לדעתך המידע שיש בקבוצה מהימן? האימהות יכולות לסמוך עליו?

יש קשרים עם אנשים גם מחוץ לקבוצה ובגלל הקבוצה?

האם יש עוד קבוצות שאת רשומה אליהן ופעילה בהן?

יש עוד משהו שהיית רוצה להוסיף לפני סיום?

ממצאים

עבודת הממצאים תיעשה בהתאם להנחיות תוך הצגה של תמות אשר להן קשר חזק או חלש עם התמות שהוצגו בתרגיל הקודם, שבו ניתחתי טקסט מתוך קבוצת המחקר 'אימהות ברוכות ילדים':

מרכזיות האם: מתוך הריאיון, נדמה כי האם רואה את הילדים עצמם בהקשר של הקבוצה בתור משניים (באופן יחסי). כלומר, מיטל רואה בקבוצה בתור כזו שאיגדה כמובן את כלל האימהות מתוך המכנה המשותף של ילדים רבים. עבור מיטל, זהו מכנה משותף משמעותי אשר מייצר קשר חיובי ובריא בין האימהות. עם זאת, עצם קיומו של קשר אינו מציב בהכרח את המכנה המשותף עצמו במרכז, אלא לחילופין, את האם.

"... אה זה מזכיר לי... היה לפני כמה חודשים איזה רעיון לעשות מפגש... זאת קבוצה גדולה מאד אז אני לא יודעת איך הם היו עושים את זה... אבל הייתה מחשבה ממש לעשות איזה פגישה של כל האימהות... וצחקנו כי מה אנחנו אמורות לעשות עם כל הילדים (צוחקת הרבה), אבל עדיין היו כמה בנות שמאד רצו לעשות את זה... ואיכשהו אני חושבת שזה לא יצא... או שכן ואני לא יכולתי... האמת שאני לא זוכרת... יכול להיות שהייתה פגישה של כמה אימהות שם..."

מתוך טקסט זה, ניתן להבין כי עצם קיומם של הילדים היווה בנקודה זו מכשול לפגישה של הקבוצה, גם אם המכשול צוין בצורה הומוריסטית. מתוך דברים אלו ואחרים, ניתן ללמוד כיצד האימהות למעשה עצמאיות בקבוצה, ובטח שאין לבעל וילדים מקום בה.

ההגעה לקבוצה: אחד הנושאים שעניינו ומעניינים אותי יותר מכל היא כיצד אם 'מתגלגלת' אל קבוצה אחת ולא אחת, במיוחד נוכח ריבוי הקבוצות מסוג זה. מתוך ריאיון זה, עולה כי הכניסה לתוך הקבוצה נבעה מתוך קשרים עם אנשים מחוץ לאינטרנט – עם אימהות ברוכות ילדים כמוה, אשר כבר היו בקבוצה והזמינו אותה להצטרף.

"...כן אפשר לומר שכן... בהתחלה סתם נכנסתי לשם כי שתי חברות טובות שלי שכל אחת מהן יש יותר ילדים ממני (צוחקת) אוהבות את הקבוצה, היא אמרה שהקבוצה טובה ומעניינת וזה כיף לקרוא מה אימהות אחרות עוברות ולדבר שם על כל מיני דברים, אז גם אני נכנסתי, ומאז הפכתי לדי פעילה שם..."

הפעילות בקבוצה: סיפורה של מיטל בהקשר זה מעניין ויותר מעניין להבין אם הוא סיפור טיפוסי של משתתפת. היא מתארת כיצד בתחילה הייתה רק מעניינת בהודעות השונות, לאחר מכן נטתה להיכנס יותר לקבוצה, עד שהחלה להיות פעילה ולכתוב בעצמה תגובות. מיטל מציינת שהיא לעצמה כמעט ולא כותבת הודעות חדשות בקבוצה (פוסטים), אבל נוטה להגיב ולעזור הרבה.

"... בהתחלה הייתי רק נכנסת מדי פעם לראות מה יש שם, או שזה היה קופץ לי ככה בפייסבוק (בפיד – הערת מחקר), ואחר כך התחלתי קצת יותר להתמכר לשיחות שם (צוחקת) והתחלתי גם להגיב ואפילו כמה פעמים הצגתי את עצמי וסיפרתי את הסיפור שלי בשיחות, וככה גם התחלתי לדבר שם עם כמה אימהות שלא הכרתי קודם..."

קשרים חברתיים: רמת הפעילות לא רק שינתה את הדרך שבה היא משתמשת בקבוצה, אלא גם את האופן שבה היא מתייחסת לאנשים או לאימהות שכותבות שם. היא מתארת את הדרך שבה היא כבר מסוגלת לזהות שמות, ואף החלה להכיר בצורה יותר עמוקה אימהות מסוימות, עד שהחלה להיפגש עם כמה מהן באופן אישי. היא טוענת כי למרות ההתרחשות הזו, שכמובן נעימה לה מאד, היא אינה מכירה אף אחת אחרת באופן אישי ובצורה הזו, וכי באופן טבעי לא תכיר או תזהה אותן